

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés félévvel és pontosan és jutányosan közöltetik.

October 1-jétől dec. végéig terj. évnegyedi folyamára kettős testvérleapunknak előfizetheti Országgyűlésünknek f. eszt. november elején megnyitandása miatt is Budapesten borítékalanul 2 ft. 40 krral, borítékosan 3 ft. 10 krral, postai küldésnél pedig: 3 ft. 40 krral pengőben minden kir. postán vagy szerkesztő hivatalunknál Pesten uri utca 453d.sz. a. Trattner-Károlyi ház első udvara első emeletén.

Jelenkor és Társalkodó szerkesztősege.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (István kir. helytartó ő fenségének körútja; kinevezések's követválasztások. Pestmegyei követválasztási mozgalmak; Budapesti napló. Törvényhatóságok: Zala követválasztó, Esztergom és Mosony követutasító's Turóc évnegyedes közgyűlése; Nagybánya, Hodmező-vásárhelyi legelő-elkülönítés. Erdélyi országgyűlés.)

Külföld (Amerika, Spanyolország, Portugália, Anglia, Francia és Oroszország.)

Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDÉLY.

ISTVÁN KIR. HELYTARTÓ-FŐHG. KÖRUTJA. Sept. 21-én Eszék és Diákovárról utjában lépett ő fensége Pozsegamegye határába Pleternicz mellett, a' diákovári n. pr. post vezérlete alatt a' magas utazót megyei küldöttség fogadta a' rr. nevében; a' küldöttség latin nyelven üdvözlé a' fens. vendéget, mire ő fensége is szabatos latinsággal méltóztatott válaszolni. Pleternicz helysége a' küldöttség's megyei elővagok kíséretében vonult ő fensége Pozsega kir. város felé, mellynek határán a' városi hatóság küldöttsége által üdvözlötetett írásból a' polgárság nevében, innét minden további fentartóztatás nélkül a' sűrűn öszszeggyült's örömjongató népbástyázat közt ő fensége egész a' megyeházig haladt, hol is mint szállóhelyén főispánhelyettes ő m. ga vezérlete alatt az öszszes rendek nevében fényes megyei küldöttség által üdvözlötetvén, a' válasz, mellyel ő fensége a' magas személye előtt megjelenteket megörvendezeté, hálás öröme gerjesztő volt. Ugyanez alkalommal fogadta el a' fens. utazó a' g. n. egyesült egyházi kart, a' katonai tisztikart's az ez ünnepélyes alkalomra ott öszszeggyült városi polgári küldöttségeket, kik mind a' kegyelet és hála szent érzelmeitől áthatottan hagyják el ő fensége termeit. Küldöttségek elfogadása után ő fensége a' főispánhelyettes által rendezett ebédben volt kegyes megjelenni, hol is minden jelenvoltnak szívét nyájás leereszkedése's társalgása által örökre megnyeré. Bevégeztetvén a' délebed a' fens. utazó szinte azon kísérettel, mellyel a' városba vezetett, elindult onnét utját Pakrácz felé veendő, kísértetve a' nép hálája és szives emlékezete által.

Pakráczba a' magas vendég ugyanaz nap alkony után szerencsésen megérkezvén J. kir. kamarás lakába szállott, hol is a' papi, polgári's katonai kisebb tisztelgő küldöttségeket elfogadásra méltatván estebédhez ült, mellyben kamarásán kívül a' g. n. egyesült püspök, pozsegai főispánhelyettes's első alispán, és J. kamarás valának szerencsések ő fenségével részeseülni. Ebed végeztével ő fens. a' fényes és jól sikerült kivilágítást méltatá megtekintésre; az egész város tűzárban uszott, de mégis legmeglepőbb's legnagyobb-szerű volt az óvár romjainak kivilágítása's a' bengali tűz, mikre a' fenséges vendég magas tetszését méltóztatott kijelenteni. Majd a' néplelet és szokások ismertetésére rendezett tánczotekintvén meg ő fensége a' tó k o l o, a' cseh p o l k a, és magyar c s á r d á s lejtőin gyönyörködött; ezen tánczokat mind az illető nemzetbeliek tánczolták; a' magas utazó ez alkalommal a' néppel is kegyes vala szóba eredni's kiváltkép a' csehek busan panaszlák ő fenségének, midőn kérdeni méltóztatott: mikép elégesznek meg új hazájokkal? miszerint ok ugyan megelégnélnek, de nehezen nyerik ki elbocsátó-leveleiket; mire is ő fensége aggodalmokat megnyugtatólag másod alispánnak meghagyni méltóztatott: jegyezne fel azon cseh telepedők neveiket, kik elbocsátó-leveleket még nem nyertének's terjeszse föl magas személye elibe. Megtekintvén ő fensége az ünnepélyes intézkedéseket még azon este 10 órakor busut von a' vendégszerető pakrácziaiktól örök emléket's szeretetét hagyván nálok zálogul utját Károlyváros felé folytatá.

Fiume, Károlyváros és Zágrábon át ő fensége sept. 28kán érkezett Varasdra. A' megyei rendek által kinevezett küldöttség ő fensége elibe kocsikon ment horvát vagy inkább illyr öllötzetben, minthogy évszázadok hosszú so-

rán át a' horvát díszöltözet ugyanaz volt, 's ma is ugyanaz a' magyarral. A' küldöttség Bednya folyamán átvezető hid mellett, mellyen csinosan készített diadalív volt horvát fölírassal ellátva, megállapodván, a' nemsokára megérkezett magas vendéget a' megye nevében latin beszéddel üdvözlé. A' diadalívre tett fölirat magyar értelme ez lehetett: a' szláv nemzet hódol dícsősége nek — e n n e k h i r é t T e i s e m e l e d. Üdvözlés után a' nemzet mintegy húsz krapinai lovas őrség kíséretében Varasd felé megindult, hova délutáni negyedfélkor megérkezett. A' városba vezető hosszú utca végén fölállított's horvát fölírassal ellátott diadalkapu mellett a' magas vendéget a' városi tanács és polgárság küldöttsége üdvözlé, onnét szállására a' püspöki lakba vezetett, hol is Varasd megye második küldöttsége főispánhelyettesi vezérlet mellett tömérdek nép jelenlétében hangos zsvio kiáltások mellett fogadta. Majd a' küldöttségeket méltóztatott elfogadni; ugymint a' megyeit, mellynek szónoka M. J. eszamai kanonok volt, 's beszéde latin; a' küldöttség egyes tagjaival ő fens. leereszkedőleg társalogni is méltóztatván, tőlök leginkább az ideigabona, burgonya és börtérmet, a' természetvények árát a' Dráva folyónak mennyire hajózhatását's a' Dráva hidján ez előtt tizenkét évvel vert kamrai hid állapotát tudakozá; a' megyei küldöttség után elfogadta ő fensége a' városét, a' eszamai káptalanét, azután a' postahivatal, harminczad, nyugalmazott tiszt, kir. tanítók, szerzetesek küldötteit hallgatá ki. Ezek után a' főispánhelyettes által rendezett estebédben volt szives ő fensége megjelenni, hol a' fels. uralkodó ház's István kir. helytartó egészségökért poharak üritettek; az áldomások beszédekben ajánlatvén ő fenségének a' horvát m u n i c i p a l i s jogok fentartása és védelme, mikre ő fensége kegyesen válaszolni méltóztatott: miszerint a z u r i s t e n é l t e s s e n m i n d n y á j u n k a t. Bevégeztetvén az estebéd ő fens. a' megye és városi küldöttek kísérete mellett a' Dráva felé indult, mellynek tulsó partján csinnal rendezett diadalív vala felállítva's nemes Zalamegyének főispánhelyettesi vezérlet alatt öszszeggyült, habár öltönyre nem is, deszivre lélekre fényes küldöttsége várakozott a' magas utazóra. A' diadalív fölírata: h a z á n k r e m é n y é n e k — már messziről vala kivehető. — Ő fensége elbucszván varasdi kíséreitől, átvétetett Z a l a m e g y e k ü l d ö t t s e g e á l t a l, mellynek kíséretében azon nap este szerencsésen megérkezett a' historiai híró Csáktornyára, hol is gróf Festetics Tasszilo által jelenleg birt, hajdan a' Zrinyiek által parancsnokolt büszke várakba éji szállásra telepedett meg.

Innét mint már közlök, Zalaegerszegre ment ő fensége, onnét Keszthelyre és Tihanyba, hol mikénti fogadtatásáról levelezőkön következőleg ír:

K e s z t h e l y, oct. 1-jén. Zalamegyét ritka szerencsében részesíté ő kir. főhercegsége, midőn sept. 29kán délutáni 4 1/2 órakor, Zala-Egerszegről nem a' szomszéd Vas megyébe, hanem Keszthelyre utazott. Sajnos, hogy Sz. Gróttól Keszthelyig bizonyos távolságban fölállított több ezer lámpa világát, a' folyton hulló eső, legnagyobb részben megsemmíté. Esti 10—11 óra között főispán, főispáni helyettes több megyei tisztviselő és táblabírák kíséretében megérkezvén ő kir. főhercegsége, a' magyar sziveségü gr. Festetics Tasszilo kastélyában megszállott. Másnap sept. 30kán reggeli 9 órakor taraczkok's a' jelenlevők harsogó éljen viharai hirdetéik ő fenségének „Kisfaludy“ gőzösön megjelentét. A' főhg szives társalgását, leereszkedő nyájasságát csak itt leheté kézzelfoghatólag tapasztalni; ugyanis személyválogatás nélkül edesen társalgot mindenkiel, 's a' visszavonulni látszókat fölszólítva bátorítá. A' Balatonparton Tihanyig sűrűn hullámzott a' nép's tombolt örömben, midőn látá, milly büszkén szeldeli „Kisfaludy“ Balaton gyűrűző hullámhadjait! a' mindenfelől történt üdvölvések közvégyült éljenek döngő hangjaitól viszhangzott a' regényes bájdvidék! — Tihanyban ő kir. fensége Veszprém megye üdvözlő küldöttségét fogadta, a' rr. érzelmit gr. Zichy Domokos veszprémi püspök tolmácsolván; innen Fűredre szállítá „Kisfaludy“ ritka vendégét, hol 98 teritékü asztal ta-

nusitá a' főtisztelendő Tihanyi apát magyar vendégszeretetét. — Esti 6 órakor indult „Kisfaludy“ gőzös vissza Keszthelyre, 's ekkor vette kezdetét a' ritka örömlévezet! Mintegy két méröldnyi távolságban Sümegvár omladéka fölött élesített tűzmáglya kellemes látványul szolgált az est óráiban; a' kővágóörsiek pedig két kompból, mellyek közt a' gőzösnek kellett átmenni, folyton röppentyűztek, ugyanezek elmenett üdvölvödések és rivalgó éljenekkel tisztelték meg a' közöttük elrepülő gőzöst. Szigliget, Rezi és Tátika városmai görög tűzben pompáztak, Badacson egészen tűzláng volt, teteje pedig egy tűznyelv gyanánt látszott nyaldosni magasban a' levegőt; — szóval: Tihanytól Keszthelyig nyuló hegláncz sor a' szó teljes értelmében fénytűzben látszott ragyogni, melly nagyszerű látvány ő kir. fenségének nemcsak legmagasb megelégtülését, de legvidorabb kedélyhangulatát is voná maga után. Keszthelyi kikötőnél gőzösből ki szálltakor, fáklyás menet között kocsizott ő fensége a' kastély felé; a' város főutcáján pedig egy nagyszerű diadalkapu több ezer lámpával kivilágítva tündéri fényt lövellt, tetejében pedig zenekar működött. — Az egész város kivilágítva, több átlátszvány, jelesen a' gazdasági intézet előtt kasza, eke's gabonakéve átvilágítva, emelték az estély ünnepélyét! — Oct. 1-jén Baltavárnál első alispán szónoklata mellett bucsuzott el Zalamegye küldöttsége a' kedves és felejthetetlen kir. helytartótól, mire ő fensége körülbelül így válaszolt: meglepve voltam Zalamegyének szives fogadása által, köszönöm önöknek sziveségüket, Isten önökkel uraim! — Az ég magasztos áldása lengjen a' bold. eml. nagy nádor nagy reményekre jogosító diesteljes utóda fölött!

S z o m t h e l y, october 4. Talán soha olly élénk készülétek nem valának láthatók, millyenek pár hét óta városunk körében történtek's így méltán hihető is volt, hogy a' várt vendég nem mindennapi's e' mellett nagy is leend. 'S mindezt István főherczeg kir. helytartónknak f. october hó 1-jén esti 8 1/2 órakor a' sokaság örömrivalgásai közt történt ünnepélyes megjelenése idézte elő. — A' magas vendég bejövetele's fogadtatása egyike volt a' legfényes ünnepélyeknek, mellyet városunk valaha látott, mert azt a' nép minden osztályai szívében táplált tiszta szeretet teremté. A' magas vendéget megyénk alsó határánál Baltavárot Széll József első alispánunk vezérlete és szónoklata melletti fényes küldöttség fogadta, mellynek kíséretében elérte Körmen városát, hol már megyénk főispáni helytartója Zichy Ferraris Bódog gr. ur ő nagysága vezérlete és szónoklata mellett szinte fényes küldöttség várta a' magas vendéget üdvözlendő, 's ott Bathyány Fülöp hg palotájában fényes teritékü ebéd volt, innét ő fensége számos kocsis kísérete mellett városunk határához érvén's azonnal több égő szövetekkel ellátott polgári kocsis is csatlakoztak a' megyei kísérek közé, melly menet a' város első utcájánál a' polgárság részéről igen diszesen fölállított pazar fénydiadalkaputól kezdve — fölötté ezen fölirattal:

Első föllépted diadal; szerelemben irántad
Egy szívvel olvadtván bűvös erődre a' hon.
O tedd e' diadalt maradvá, nemzeti n a g y s á g
Nemzeti e g y s é g e n b i r c s a k e r ő s a l a p o t!
a' két sorban lobogó zászlókkal's égő fáklyákkal kiállított polgárság's a' nép ezreinek szünni nem tudó örömkialtázásai egy számos taraczködés közt végig vonulva beszállott ő fens. megyés püspökünk diszes házába, hol még azon este Vas megye, Kőszeg sz. kir. és Szombathely városok küldöttségét azonnal fogadta. Az egész város ki volt világítva, különösen a' megyeház, hol István főhg arczképe volt alatta ezen fölirattal:

Mit jelent e' szép jelenség
Arczod hajnalán?
Szebb jövődöt a' magyarnak
Annai gyász után.

A' papnövendékház mellett az épen ez alkalommal a' velencei akademia részéről diszesen épült sz. egyházunk megsemlélésére itten tartózkodó Mecz Jenő által készített hit-igazság's erősséget képező festv ny díszlett; — a' városnak mind két épülete, a' nagypréposti és kanonoki lakok, ugybáró Mikos János házán kívül diszes kivilágítás mi-

att dícséretet érdemlenek még a praemonstráti szer. kanonokok, Schreiner Alajos, Casino, Hegedűs Sándor főmérnök, Simon János, Tempel Ferencz, Győry József, Mittermeier Alajos, Zanelly Ferencz, Donászy Károly, Fokt János és Nagy Sándor bíró urak. Igen derék volt a városi tanácsnak még azon jeles intézkedése is, miszerint a város mellett nyugatnak fekvő szőlőhegyen mintegy 35 helyen rakatott nagy tüzek által is kivánta ez ünnepélyi estvélyt emlékesbítni. Szóval tüzlángban uszott az egész város 's a sok ezerben hullámzó kebelbeli 's vidékbeli folyást sereglett tömérdek néptömeg hirdeté István főhg személye iránt viseltető forró tiszteletét és hő ragaszkodását. Azon esti 10^{1/2} órakor főispáni helytartónk 's ritka szépségű neje által a megyei termekben rendezett tánczvigalomban is megjelent ő fensége; 's 3^{1/2} órai nyájás társalgásával maga után nemes emléket hagyva — nyugalomra tért. Másnap october 2án reggeli 10 órakor megyei küldöttség kíséretében Soprony felé folytatá utazását. A szerencse istene vezérelje a magyar szellemű kir. helytartót 's nemzeti nagyságunkra leendő nádort. D. nep. J.

GYŐR, oct. 9. Épen legnagyobb készülgetéssel foglalkozánk, midőn sürgöny által értesítettünk, hogy ő cs. kir. fensége István főhg szándékát változtatván, magas jelenlétével nem 5én, mint kezdetben tervezetett, hanem 6án délelőtt 's ekkor is csak pár óráig boldogítand. Általános volt a sajnálkozás 's a város ünnepélyes kivilágítására tett nagyszerű faalkotványok és alakzatok szétbontattak; a színház-diszítés félben hagyatott 's a nagy készületi zajt régi csend váltá fel. Azonban nngu főispánunk mitsem mulasztott el, hogy ő cs. kir. fenségének köztünk hoszszab maradását megnyerhesse, 's erélyes fölterjesztése azon kedves eredvényt szülte, hogy oct. 4én sürgöny által értesítettünk, miszerint fens. kir. helytartónk oct. 6án délután hozzánk jöni 's bennünket másnap reggelig jelenlétével szerencsésíteni kegyes leend. Ujra zajongott a város, a már szétbontott famunkálatok ismét legnagyobb gyorsasággal, 's egész éjjel folytatott szorgalommal fölkészítettek. Oct. 5én báró Vay Miklós koronaőr ő nnga Bécsből kíséretével 's a főhg udvari személyzete egy részével megérkezvén a megye részéről tisztelegő küldöttség által üdvözöltetett. Oct. 6án pedig mind a megye mind Győr város fényes küldöttsége „Győr“ gőzösön a fens. főhg elfogadására indult, 's miután Ásványánál esti 5 óraig várakozott, többé már az o-hajtva várt magas vendég megérkezéséhez reménye sem levén Gönyőre visszahajózott. Újában, Nádor és „Atila“ gőzöskkel találkozáván mindegyiktől üdvölvésekben köszöntést vón, 's a partokon levő helységek lakosi által örömkialításokkal fogadtatott. Néhány percznyi várakozás után azonban sebes röpüléssel „Sophie“ gőzös meghozá ő kir. fenségét 's a két hajón eldördült álguk moraja, a közbeharsogott zenével 's „éjjen István főherczeg“ kiáltásaikkal eltölté a léget. Az eső, melly egész nap nyomorgatott, megszűnt, 's bár koromsötét de tisztuló idő lón. „Sophie“ gőzös sebes haladásával messze elhagyott 's már aggódunk, hogy félórával megelőzend Győrbe érkezévével 's így nem csekély bajokat okozand; azonban folytonos jeladás után megállapodott 's nngu főispánunk ezen szavaira: „méltóztassék fens. urunk megengedni, hogy előre mehesünk“ ő fensége így válaszolt: „igen szívesen uraim“ minek következtében „Győr“ gőzös folytonos zeneszó harsogásával előre nyomulván utat nyitni sietett a magas vendégnek. Távolról már rózsaszínű felleg — a kivilágítás viszsugára — látszott a sötétbe merült város fölött, midőn azonban egy óranegyednyire azt megközelítők, a kivilágítás által okozott hatást leirni nem lehet. Egy a napot fényével megközelítő, rózsaszínű tüzvillag sugára, melly a Duna csendes vizén visszatükröződék, az ezeregy éjszaka tündér regéire emlékeztetve látszott a sötétségen átlóvni. Minélközelebb érkeznék, annál gyönyörködtetőbb vala fénye 's midőn a város bástyái alá jutottunk, kifejlődve szemléltük a dunapartot környező ezer meg ezer várakozók sergét, a bástyák hajók nemzeti zászlókkal, virágfüzerekkel ékesítve 's mindezek mind a népség görög tüzzel 's fáklákkal világitva valának, — az álguk szünteleni durrogása, a polgári őrösgék zenéje, 's az özszes népség égig ható „éjjen“ rivalgásai fogadák a fenséges vendéget. És esti hetedfélkor kiszállott a hon reménye fens. István kir. főhg Győr földre, testvérével József főhggel, fogadtatva a megye 's város tisztelegő küldöttségei köszöntései által. A megye érzelmit a Dunaparton szét mártóni főpát ur tolmácslá. Ő fensége röviden válaszolt, megérintve mint sajnálja, hogy illy sokáig várakoztatá a közönséget, de előbb indulnia lehetetlen volt. — Innét néhány uri lovag előre nyargaltával, ő fensége testvérével, gr. Grüne főudvarmesterével 's főispánunkkal diszhintóba ülve, a polgári őrsergek sorain számó hinto kíséretében, a roppant néptömeg folytonos éljenzesei közt a dunai ésbécsi utcákon úgy a Kármel-téren föl a püspöki lakba szállt. A város fénytengerben uszott, bámulatos szépségének nevezhetni a megyeháznál

főállított diadalkaput, valamint a városház, apátház, fehérvári és bécsi kapuk úgy a sétatér kivilágítását. Egy ház sem maradt, mellynek valamennyi ablaka nemzeti zászlókkal, függönyök és virágokkal nem díszítettet volna, sőt az ablakokból csinos hölgyeink ő fensége elibe virágzóport szórtak; szóval a kis Győr egy szívvel 's lélekkel tanusítá: hogy a lelkesedés magasztos érzetei a legfelsőbb pontot érték el lakóinak szívökben. Megérkezvén ő fensége a püspöki lakba, mindenekelőtt a vendégszeretetéről ismeretes hó keblü házi gazda megyés püspök ő mga 's küldöttségek által fogadtattak. A ház ajtajánál rendes katonaság, az udvaron polgári őrsergek tisztelegtek, a lakszobák ajtajánál pedig nemesi és polgári díszország állott. Rövid pihenés után ő fensége a megyei 's városi küldöttségeknek, azután a rendes katonaság 's királyi hivatalok tisztjeinek, végre az akademia 's mind kath. mind prot. gymnasium oktatóinak hódolatát fogadta. Szónoklott megyés püspök ő mnga kifejezvé a honnak a fens. főhgben helyezett magasztos reményeit 's Győrnek hódoló tiszteletét, mire ő fensége férfias hangon válaszolt igérvén: hogy a mennyire tehetségei szándékának megfelelők, e haza boldogsága előmozdításában soha meg nem szünik munkás lenni. Egy szívvel 's lélekkel „éjjen“ követé ő fens. szavait, mellyet a nép viszhangozt. Ezután ő fensége a színházat meglátogatván 's itt hasonló lelkesedéssel fogadtatván rövid itt mulatás után visszatért szállására, hol valódi fejedelmi estebéd várta. Áldomást köszöntött a m. püspök mint házi gazda, a nngu főispán a megye, sz. kir. Győr város főbírája a város nevében; mellyekre ő fensége valóban meglepőleg kedves rögtönzéssel válaszolt. Követé az estebédet a nagyszerű faklyászene 's fölválta a férfi dalegylet énekklése. Mind-ezt ő fensége tetszése kegyes nyilvánításával méltóztatott elfogadni 's többekkel történt leereszkedő nyájás társalgása után hálótermeibe vonult. Éjfél után is zajlott a város, melly a közöröm illy leplezetlen jeleit talán soha sem nyilvánította.

October 7kén „Sophie“ gőzösré szállt ő fensége, fens. testvérével, udvari kíséretével 's a megye és város küldöttségeivel, mellyek közt megyés püspök és főispán urak is megjelentek; követé e hajót „Győr“ gőzös egy jeles zenekarral; 's ismét lélekemelő jelenet volt látni a partra gyűlt ezer meg ezernyi néptömeget, föllállított polgári őrsergeket, lobo-gókkal díszlő bástyákat és hajókat 's hallani a zene „éjjen“ kiáltások és álggydurrogások vegyületét. Sebesen oda hagya a várost 's utóbb a megyét, mindenütt a népespartok örömrivalgásával találkozáva; a parton sok helyen nemzeti zászlókkal megjelent sergek állottak 's üdvölvéseket tettek, mindezt a posta-gőzös is viszonzá, ő fensége pedig a népet, melly oly határtalan tiszteletet nyilváníta, legbajó-lóbb szíveséggel köszönté. És így az időnek is kedvezése mellett szerencsésen eljutott hajónk Komárom alá, hol tömérdek nép, a föllállított banderium, polgári katonaság 's küldöttségek tisztelegési előtt vón a győri kíséret bucsut fenséges vendégétől, kérve, hogy ő fens. népboldogító gondjai közt a kis Győrről megemlékezni méltóztassék. — Igen uraim — válaszolá ő fensége — emlékezni fogok önökrül 's nem tudom soha elfelejteni a szeretet azon őszinte jeleit, mellyekkel önök jelenlétemet örvendetessé tették; csak egyet kérek még: tartsanak meg önök jó emlékezetükben, Isten áldja meg önöket 's mindnyájunkat. Győr küldöttsége harsányan kiáltá: éjjen István főherczeg 's e pillanatban Komárom azt viszhangozá. Igymultak el az örömrórák 's minden kebel áldást kér Istenétől az első magyar ausztriai főherczegre, a haza reményére, István kir. helytartóra! Követutasításunk oct. 20kán leend.

Komárom oct. 7. 1847. Borzasztó szerencsétlenségnek valék szemtanuja. Alig indult a díszmenet, melly ő cs. kir. fenségét fogadá a város és sziget közti Duna-részen épült hidon által, midőn ő fensége mögött mintegy ötven lépésnyire a gyalogok hidjából 48 □ lábnyi deszkázat egyszerre leszakadt.

Iszonyu volt e pillanat; látni a kétségbeesettek küzdelmeit 's elmerülését, mintegy 150 fő látszott a leszakadt gerenda-darabokon mászkálni, kétségbeesve szótlanul. Vért fagyaló volt a pillanat. Többen azonnal elmerültek, többek már halva estek vízbe, kiket az eltört gerenda agyon sújtott. Egy diszruhás polgár saját nejt pillantá meg, leveté öltönyét 's fegyverét beuszott, 's így nejt a hullámokból megmenté! Két molnár legény beugrott menteni embertársait, de sikertelen, a víz hidegsége erőtlenné tevé őket 's kénytelenítették visszatérni. Végre a nagy Dunáról ladikok érkeztek 's részint holtan, részint átázva félig holtan kiszedték a szerencsétleneket. Többször a hullám elsodrott örökre. Ő cs. kir. főherczegése azonnal kiszállott hintájából 's erélyesen buzdítá a népet az elmerültek mentésére! Elhagyám Komáromot, miután a szerencsétlenek azon részét, kik a vízszínen lebegtek, kivonták. További eredvény felől a komáromiak azt hírlík, hogy mintegy 40 ember veszté életét.

halljuk, hogy e hidon már több ízben történt szerencsétlenség keresztül szakadás által. Isten áldja önöket!

POZSONY, Octob. 3án. Két nappal előbb boldogítottánk István cs. kir. főherczeg magas jelenlétével, mintsem ez hirdetve volt. Ma délelőtti 11^{1/2} órakor érkezett meg a fenséges kir. helytartó, fényes megyei lovas küldöttség kíséretében, és megyeházunk első alispáni lakában megszállott. A szünni nem akaró esőzés daczára is számos néptömeg borítá el az utcákat, a polgári őrsergek pedig egy katonai osztállyal a megyeház előtt felállítva tisztelegtek. A főhg rövid pihenés után, a csinosan földszített nagyobb terembe lépett, hová a magas vendég üdvözlésére a megyei nagy küldöttség sereglett özsze. Látni kelle a nyájás szívélyes leereszkedés igéző mosolyát, mellyel ő fens. rendekkel találkoztott, hallani az elragadó szavakat az ünnepeket ajakiról, hogy, ki a nemzet ihlettségét e legkitünőbb, leghivebb fia irányában tán még nem tudá megérteni, a tisztelet, szeretet legszentebb érzelmeivel hódoljon azonnal a választottnak. Volt főispáni helytartó, gróf Pálffy Ferd. Leop. mint küldöttségi elnök rövid de érzedelmős üdvözlő beszédére ő fensége férfias, erős érczhangjával körülbelül ekkép hallatá magát: „uraim! üdvözlem önöket, Pozsonymegye hatóságát! megvallo, már előre örültem hogy e megyébe, e városba jöhetek, hol felejtetlen atyám 50 év alatt tizenegy országgyűlésen volt jelen, és én sok tekintetben igen jól éreztem magamat. Kezdő vagyok a pályán, mellyen megindultam, de kérem önöket uraim, felejtsek bennem a kezdőt és nézzék csak az érdemeket szerzett atyának fiát; felejdék mondom a kezdőt, hanem, ha erőm nem felel is meg igyekezetemnek, tekintésük: hogy jó akaratom és szívem van a haza iránt, mellynek boldogítására az ur isten mindnyájunkat éltesse!“ — A hatás, melly e lélekeltjes szavak tőnek, leirhatlan; minden jelenlevő dicsőülő arcuzatán festé az magát, mennydörgő szünni nem akaró „éjjenekben“ nyilvánult. Végig nézők ősz táblalibráinkat, végig a fiatalokat és mindnyájok szeméi könyekbe lábadtak. Örömkönyük voltak ezek, hisz a szeretve tisztelt főherczeg magasztos személyességében hona jövőjének legfőbb zálogát pillantja a magyar; illy szívhez, illy szellemhez, minőt az ország legfőbb hivatalnokában szeretve tisztelni tanult, a haza újjászületésének legmerészebb reményit csatolja édes andalgásban. — István főhg, miután a Rendekek többivel, mintegy 1/2 óráig derülten, fesztelemül társalgott, illy szavakkal: „mindenkivel beszélni lehetetlen, de reméllem, lesz még alkalmam többször találkozhatni, Isten áldjon meg!“ döngő „éjjenek“ zajában hagyá el ismét a megyei termet. Azután a szüntelen esős idő daczára is az utcára lejövén szemlélt tartott a megyeház előtt felállított polgári őrsergek felett, mellynek egy része, a vadász- és lövésosztály ma tartván a több éven át megközelített egyesülés ünnepét, legelőször tünt fel egyenlő egyenruhában. Szemle végeztével ő fensége a tiszteletére megjelent számos küldöttség fogadására ismét teremeibe vonult, 's érdekes vala látni, milly dicsőült arcuzal tértek vissza e különféle küldöttségek tagjai a kir. főherczeg boldogító közelétől. Délutáni 2 órakor ő fensége mindnyájunknak „jóegészséget“ kívánva, utazó-kocsijára ült, és postalovakkal Bécs felé hajtattott. Áldás kísérje lépteit!!!

Rendes levelező.

Ő cs. 's ap. kir. fősége az erdélyországi rendeknek törvényesen eszközölt választása következtében f. évi oct. 6kai legfőbb végzése szerint hidvégi gróf Mikó Imre kormányzati tanácsost erdélyországi kincstárnokká; hidvégi gróf Nemes János cs. kamarást, titkos tanácsost 's felső Fehérmegye főispánját pedig kormányzati tanácsossá és az országos számvevőhivatal elnökévé; — továbbá kézi sz. léleki Komárom Pált Zarándmegye főispánját, és zetelakai Szegedi Mihályt kormányzati titoknokot erdélyi kormányzati tanácsosokká kinevezni legkegy. méltóztatott.

Salamon János, a cs. kir. udv. kamarának pénz- és bányagyekbeni fogalmazó gyakornoka az alsó-magyarországi fokamragrólságnál fogalmazóvá; — ugyintze Libay Gottlieb Gusztáv Bochniában cs. kir. sóaknai sebész, oraviczai bányakamrai physicusá lón érdemesítve.

KÖVETVÁLASZTÁSOK. Káptalanok részéről: a pozsonyi társas káptalanérül: Cherrier Miklós és gróf Forgách August kanonokok. — Megyékerül: Zala részéről: Tolnay Károly és ifj. Csúzy Pál. — Kir. városokérül: Szeged részéről oct. 7kén választatott Vöber György főbíró és Reingy Ferdinánd tiszti főügyész. Bász részéről: Haasz Tóbiás aljegyző és helyettes városi tanácsos. Salmárnemeti részéről: Sztanaczkay András kapitány és Lakay Sándor alügyész.

PESTMEGYEI KÖVETVÁLASZTÁSI MOZGALMÁK. Pestmegyében egy harmadik párt lépett a működés terére, melly a megyei birtokosságnak legnagyobb részét számlálván sorai közt, mint a korszerű reformnak buzgó barátja, eddig is csak a liberalis oldalon eszközendő szakadás káros eredvényitől aggodalom által tartott tevékettenségekben. — Miután mégis tapasztalá, mikint az auditorium szenvedélyességére támaszkodó tulzó párt, nemcsak a higgadtabb tanácskozás teréről szorítá már le, hanem országgyűlési követül a megyének már évek óta kijelölt

jeles fiát
rénységé
lasztási s
tért nyitn
ságukat
mit eddig
lasztottak
mellik p
ket, melly
's öngy
szerkeszt
nándja,
bé nem n
akar 's mi
sze, azon
ról ismét
eszközök
latot vesz
lasztást?

Ne fe
ros földjé
hogy orru
jük, hogy
gyermek
m saját h
a pesti k
szemüveg
szemét, h
lamikép e
málolag i
m ögel,
rombának
hetvenke
magasztl
rékeny k
vége szak
az urfít: r
tegyenek
lami saját
tot fogoa
től(Tétény
mi sem tö
özszerog
sza Pestre
a nyert p
rintjai
szik, m
pesti koc

A k
gyed t
Egy szél
mert ez r
igazgatós
egyetlen
Vasú
mesterna
163nak v
már anny
lőbbre fo
's tán el b
közli legin

Az i
mire a tá
a szám-
mazatlan
Hug
ugyan Pá
hozhatunk
öt elveszt
günk van;
szimpadn
izaggalás
munk, 's i
Egyébír
A n
ténk, az es
ványnak,
várakozott
egy tisztvi
mat hulljón
mint kibiro
viselő ur h
ben Arg
tátott szá
illy ember
— miut Pl
világnak.

A ne
gozik, —
hogy már
gazgalós
rélyesen n
— valója
v áltozo
kül hibák
lebb pedig
nekszóval
multkori
multkori
denesetre
Ist
ná leendő
következő

jeles fiát B. E. urat, intimidatiók 's gyöngédségének és szerénységének igénybe vételével, leléptetni, és ez által a választási szabadságot kijátszva, saját emberének erőködik tért nyitni: — méltatlan mellőztetésük érzetében, önállóságukat bebizonyítandók, Sz. M. és B. E. urakat tüzek ki, mit eddig, hazafui aggodalmaktól tartóztatva, időben mulasztottak, kétszeres tevékenységgel 's buzgalommal remélik pótolhatni, azt mondván: hogy miután azon eszközöket, melyeket a Pesti Hírlap valaha, nemzeti bűnnek, 's öngyilkoláshoz nevezett és most annak egykori szerkesztőjére a tulzó párt mozgásba tesz, nem használja, — történhet, miszerint szavazati többséget többé nem nyerend ugyan, de azért be fogja bizonyítani, — mit akar 's mit ohajt a megyei birtokosságnak legnagyobb része, azon, meglehet, numericus többség ellenében, melyről ismét tudva van, hogy miféle elemekből áll! és miféle eszközökkel szokott teremtetni! — A' dolgok komoly fordulatot vesznek, 's következőnyeiük túl nem élik é a követválasztást? az idő fejtené meg. X. Beküldetett.

BUDAPESTI NAPLÓ.

Ne feledjük, hogy Magyarországnak élünk, ennek zsiros földjén teremnek azon csudabogarak, melyek nem elég, hogy orunkra szállanak, hanem még csipnek is; — ne feledjük, hogy hazánk legnagyobb ócsárlójábadán e' hazának gyermekei, kik nem szünnék meg mind azt marni, gyalázní, mi saját hazájuk ölében lát napvilágot. — Illy szajkó ugrat be a' pesti kocsiyártók egyikéhez, a' kocsiakat jobbra balra szemüvegezni kezd, mert az isten adta inkább küiti az egyik szemét, hogy szemüveget hordozhasson, csak a' divattól valamiképp el ne maradjon. Sorba nézi a' kocsiakat, száját fitymálóláig ide orángatja, — közébe közébe nagyokat hümmögget, egyik kocsiat esetlennek, másikat valóságos otrombának találta. Fülég pirulva hallgatta kocsiyártónk a' hetvenkedő uracsot. kinek minden harmadik szava Bécs magasztalása volt, hol mint mondá, illy gyenge, erőtlén, törékeny kocsiat nem is mernek áruba bocsátani. De már itt vége szakadt a' türelemnek, 's a' mélyen sértett iparos kérte az urfít: mutatna neki egy bécsi kocsiat az ő izlése szerint 's tegyenek próbaversenyt, 's ha a' bécsinél előbb török el valami saját kocsiját, ugy a' káron kívül kétszáz pengő forintot fogna fizetni az urfínak. A' fogadást elfogadták. — Budától Tétényig négy négy ló ragadá a' kocsiakat, oda menett ugyan mi sem történt, de viszajöve Promontórtban a' bécsi kocsi öszszeroogyant, míg a' pesti robogva és romlatlan ért viszsza Pestre. A' kocsiyártó önértetében büszkén tola viszsza a' nyert pénzt, „nem szorultam uraságot forintjaira — mondá az iparos — de ha kocsim tetszik, minden pillanatban eladó. 'S az urfí most pesti kocsi jár.

A' középponti vasulhoz magyarul nem tudó egyed tisztviselőül ezután föl nem vétetik! Egy széllel mindjárt a' pályafői kávéson is tud adhatának, mert ez még azt is alig tudja, hogy a' középponti vasut igazgatósága Magyarországnak van; magyar hírlapot pedig egyetlen egyet sem tart!

Vasárnap nyitott meg az iparegyleti rajztanodában a mestermasok által rajzolt képek kiállítását. 200 tanuló közül 163nak van műve a' kiállításban. Ez örvendetes jelenet már annyiból is örvendhetünk, hogy izlés tekintetében is előbbre fogunk haladni. A' kiállítók közt legtöbb az asztalos 's tán elből is szabad következtelnünk, hogy az asztalosok közt leginkább terjed a' mivelttség.

Az iparegyleti ingyen lezékéket is megkezdték már, mire a' tanulói szerelő ifjuságot figyelmeztetjük, minthogy a' szám- és vegytani lezékék egykor nem fogják jutalmazatlan hagyni a' jól használt órákat.

Hugo Károly, mint halljuk, francia vígjátékával csakugyan Párisba igyekszik. Minthogy művéről ítéletet nem hozhatunk, szerencsésének jóslói sem lehetünk, de sajnálnók őt elvesztenián épen akkor, midőn rá ugy is nagy szükségünk van; 's tán saját magának is érdekében állhatna idejét színpadunk számára fordítani, annál inkább, minthogy az új igazgatás olly reményekre jogosít, melyek dráma-irodalmunk, 's így Hugo urnak fáradságát is méltólag díjazandja. Egyébiránt sok szerencsét kívánunk.

A' napfogyatkozás nézhetésében nem gyönyörködhetünk, az esőzés meggátlá szemléltetését a' nagyszerű látványnak, melynek nézésére boldog, boldogtalan hetek óta várakozott. Enyingen egy veszprémmegyei mezővároskában egy tisztviselő a' kutakal is befödette, nehogy mérges harmat hulljon a' vízbe! a' marhákát is viszszereltette, mert a' mint kihirdetetté, kék köd és fekete harmat fog esni! — Tisztviselő ur hihetőleg tudományával még azon korban jár, melyben Argyrus és Habakuk hisztóriáját olvassák, 's még tátott szájjal hallgatják az „egyszer volt embereket.“ Es az illy emberek kaputban járnak 's talán azt várják, hogy őket — mint Platonnak emberét — koppasztva mutassa be valaki a' világnak. —

A' nemzeti színház zenekarának egyik tagja operán dolgozik, — műértők ismét csak örvendetest jósolnak. — Minthogy már a' színházban vagyunk, elmondjuk, hogy az új igazgatóság ugyancsak erélyesen működik, hogy pedig erélyesen működhetik, annak az oka, mert igen sok működni — valója akadt. A' játékrénd egész héten nem változott! a' színészeket minden személyválogatás nélkül hibáikért a' szabályok szerint szigorú büntetik; legközelebb pedig egy kis madarat eresztettek el a' színházról ez énekszóval: „elmehetsz drága madár! — A' mi multkori ígéretünket illeti, a' közhölgések mostani és multkori öszszehasonlítását illetőleg, e' hónap végével mindenesetre kedveskedendünk.

István főherceg ő fenségének postmegyei főispánna leendő beigtatása jövő szombaton fog megtörténni, rá következő hétfőn, azaz folyó hó 18án pedig követválasztás.

A' kereskedelmi társaság ügyei igen kedvezőleg folynak, 's legujabban a' legkedvezőbb remények kecsgetik a' társaságot, a' kamatfizetésekre a' tiszta nyereségek elegendők, 's a' tőke csonkittatlanul használtatik.

Néhány fiatal ember Fiuméba ment még tavaly 's mint mondják legdicsegetesb haladást tettek a' tengerészeti tanulmányokban. Legközelebb ismét készül néhány oda, és pedig ollyanok. kkkben az észtehetség kedvező sikerre jogosít. Valóban nyakunkon is már a' kor, mely látit az előtételeken, 's a' tekintetes uraságon kívül még más boldogságot is látat az emberekkel.

A' városi kórházban 533 beteg közül 263 ingyenes; 's tán legnagyobb rész vidéki. Meg van írva a' boldog törvény, hogy minden falu és város gondoskodjék maga szegényei 's betegeiről, de mit használ, hogy nálunk a' törvényt nem írják mindjárt a' rendőr vagy falusi bíró hátára, hogy azt azonnal teljesítsék is.

Báró Wessely Miklósnak igen érdekes munkája jelent meg ezen cím alatt: „Teendők a' lötenyészítés körül.“ Az illetőkre 's ezen gazdasági ágra nézve mindenképen fontos könyvecske, mellyel a' fáradhatlan honpolgár aggasztó bajában ajándékozhat meg honfitársait.

Jövő november első napjában megjelenend Bartay Gusztáv 's Ede szerzőktől saját költségeiken „Magyarország primásai“ című történeli életrajz Szerzők lehetőleg felhasználának minden idevonatkozó kútfőt, 's hiszik, hogy e' munka, mellyben a' primások egyházi, polgári 's harczteri hatása történeli adatok szerint van ecsetelve — kedves olvasványul szolgáland az érd. közönségnek annál inkább, minthogy ez e' fájban a' legelső magyar szerkezet. A' 224 nyomtatott lapra terjedő munka ára csak 1 ft. 20 kr. pp

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

ZALÁBÓL. Oct. 4kén követválasztási ünnepélyre viradánk. Csendzavar nélkül folyt ez le, mert a' conservatív párt, sajnos tapasztalásból tudván, milly nehéz Zalában az ellenzékek megvini, ezuttal a' győzelmi röpkényt küzdés nélkül engedé át az ellenzékeknek! 5 — 6 száz kortesnél alig volt több, 's ez a' megyeház előtti tért foglala el. 10 óra tájban némi csekély surlódás és vitakozás után: vajjon a' megyeház előtti téren, — vagy a' teremben nyitassék e' meg a' tanácskozás? győzött azon vélemény: gyűlést a' teremben kell megnyitni, a' követválasztást pedig szabad ég alatt folytatni. Gyűlés megnyitával szót emelt H. V. tb. fájdalmas érzettel p a n a s o l v á n a z e l n ö k azon tettét, miszerint ez a' szabadválasztási jogot a' dzsidás ezred egy századának minden szükség nélküli ide rendelésével megszorította és megsértette; azért indítványozza: addig a' kk. és rr. követválasztáshoz ne kezdjenek, míg a' katonaság el nem távolítatik. Erre főispáni helyettes ő mlga következőleg nyilatkozott: követválasztás előtt esti 6 órára szállásán előleges tanácskozást hirdettetett, hol a' katonai erő megrendeltetése iránt is nyilatkozandott; de mivel a' tek. kk. és rr. nem alázták meg magukat tanácskozásra, csak most adhat az egészre fölvilágosítást: minthogy nála mindkét párt emberei megjelenév, kijelentették követválasztásra kortesekkel megjelenésüket, a' két párt nyers tömegét pedig katonai erő nélkül fékezni nem lehetvén, jogaihoz tartozónak számítt gondoskodni a' béke-föntartást igénylő eszközökkrül, melyeket annál könnyebben lehetett megszerezni, mert a' százados kapitány néhány nappal előbb nála levén kijelenté, hogy oct. első napjain minden megrendelés nélkül is a' katonaságnak Zala-Egerszegen keresztül kell vonulni, a' katonaság ezen esetleges keresztülvonulását akarta ő csak szükség esetén igénybe venni; de mivel más napon (oct. 4kén) gyűlés megnyitása előtt értésére jutott, hogy ellenpárt nincs, és így idegen erőre szükség sem fogna lenni, a' katonaságot a' szomszéd Csács helységbei szállásra rendelte. Azonban a' főispáni helyettes ezen lovagias nyilatkozatán legkevesebb nyugodtak meg a' rendek, ő, ő mlgának ezen üdvös gondoskodását jegyzőkönyvileg rosszalják 's jövőre önbéltása szerinti illyes rendelkezésektől eltiltják (?), most pedig kijelentik, hogy addig követválasztáshoz nem fognak, míg a' középponti fős. bíró esküttjével a' gyűlésből kiküldetvén, jelentést nem tesznek: hogy a' katonai erő valóban viszszavonult, és így a' szabadválasztást, semmi idegen erő nem korlátozza! (Uraim! be igen hamar megfeledeztünk a' június 15kén katonai erő jelenlétében történt szabad tisztválasztásról! Jó mégis következetesnek lenni!) e' határozatra mindazáltal szükség azért nem lett, mert a' százados kapitány épen jelen levén, hivatalosan jelenté: hogy a' katonaság már rég lefegyverezve szállására vonult.

Most elhagyók a' gyűlésteremet, 's a' szabadban kezdetünk leendő követnek megválasztásához. Fölolvastatván a' k. kir. meghívó-levél, Deák Ferencz neve hangzott minden ajakról; — de első alispán ur fölmutatá Deák levelét: mellyben megkéri, hogy ha követi pályára leendő megválasztatása valaki által szóba hozatnék, nevében mondja el, a' szives bizalomnak megfelelni ronsolt egészsége lehetleniti 's egyuttal első alispánhoz baráti hangon irt levele egész terjedelmében fölolvastatott. —

Mire főispáni helyettes ur ő méltósága indítványozá: igen illőnek találná: ha a' kk. és rr. akár levél, akár küldöttség által e' nagy férfival tudatnék elsőben ugyan személyéhez vönöz tiszteletüket és ragaszkodásukat, má-

sodszor pedig betegeskedéséni bánatos részvétüket. Ellenmondás nélkül lett elfogadva e' helyettesi indítvány, 's ugyan az ő elnöksége alatt 23 tagból álló küldöttség neveztetett, melly másnap Kehidán megjelenvén, még e' gyűlésnek eljárásáról jelentését megtegye. Ezután közakarattal első követnek Tolnay Károly volt fős. b., másodiknak pedig ifj. Csuzy Pál nagy többséggel választattak meg. Másnap october 5kén az országgyűlési utasításokat készítő választvány tartotta tanácskozási ülését, 6án pedig közgyűlés, mellyben jegyzőkönyvitelesítéskor főisp. helyettes ő méltósága a' katonai hatalomkarrá vonatkozó 's egyenesen jogait sértő „rosszalják“ és „eltiltják“ szavak ellen ovását jelenté, de siker nélkül; 's midőn kérné ovását csak a' levéltárba betéttetni, itt sem lehetett szerencsésb; végre tehát kijelenté, hogy valahol mégis nyoma legyen a' főispáni jogok általa történt védelmeztesésének, legfelsőbb helyre fogja beadni észrevételét, mi ellen ki sem tett kifogást.

Fölolvastattak ezután az országgyűlési utasítások, mind szabad szellemben, érdekesbék: boldogult József nádor főherceg érdemei törvényczikkben örökíttessenek; nádornak István főherceg kijelölés utján választassék; zalavári apátság gotwitzitól elválasszassék annyival inkább, mert jelenleg egy a' magyar nyelvet nem értő német egyed apáti hatalommal fölruházva tététt a' zalavári zárdá perjelévé; ugy Muraköz zágrábi püspökségtől elszigeteltetvén, a' szombathelyi megyéhez csatoltassék; Zágrábmegye utasításai Magyarországnak iránt leghőbb szeretetet lehelvén Zalamegye követei által fognak az országgyűlés elé terjesztetni, mi Zágrábmegyének megiratik. Horvátországi bánhelyettes hivataltól a' zágrábi püspök mentessék föl 's egy kitünő egyedre ruháztassék az sat. Ezek végével főisp. helyettes ő mlga fájdalmasan jelenté: hogy Deák Ferencznek e' nagy férfinak megtszitelésére kiküldött választvány tagjai közül csak 9en jelentek meg; egyébiránt a' buzgó honfi jelesen megköszöné Zalamegyének iránta tanusított figyelmét 's igéré, hogy midőn egészsége megengedi, a' közügyekben örömmel részt veend; sőt ha teljesen megjavul, 's a' közbizalom hazájának szolgálatára fölhlja, e' fölhívásnak is hódolni főbb kötelességei közé számítja. — Ugy legyen! — Követ uraknak e' gyűlésből megbízó-leveleik kiadattak. — István kir. főherceget fogadó, kísérő és elbucuzó küldöttségek jelentéseiket nov. 15kén tartandó közgyűlésre fogják benyújtani.

ESZTERGAM vmegyének oct. 6kán folytatólag tartott közgyűlésében, elnök föl. helyettes ur mindenek előtt szive mélyéből fakadt bánatos hangon jelenté ezen megye nagy veszteségét örökös és valóságos főispánja K o p á c s y J ó z s e f ország h gprimásának elhunytában, ki e' vármegye kormányát haladás ösvényén, békes szellemben igaz hőlcse-séggel vezeté 's magát mély tisztelet és közszeretet tárgyává dicsőíté; minél fogva az elszomorodott kk. és rr. közönsége elnöki ajánlatra a' nagyhalottnak halhatatlan érdemeit jegyzőkönyvileg határozta örökíteni; arczképét a' megye tanácskozási teremébe a' Pázmányok, Széchenyiek, Szelepcsényiek közé illesztetni; egyszersmind ezen eseményt ő fősége apostoli királyunknak elkéseregni, őt jobbagyi alázatossággal kérve, miként hosszú fontos körülményink közepett az országot primással, 's e' megyét főispánnal mielőbb megvizsgálni méltóztassék. — Nyomban az utasítást tervező választvány olvastatta fel jelentését, mellynek ajánlatára a' lehetőség általános, és igen tapintatos utasítás készítettett, mellynek főpontjait rövid vázlatban elősoroljuk: 1) cs. k. főherceg J ó z s e f nádornak 50 éves nagy érdemei becziakéztessenek. 2) Ő fensége I s t v á n k. helytartó nádorrá választassék ollyképen, mint boldogult édesatyja. 3) Ujonzállítási világosabb törvények sürgettesse-nek; jelesen az ez érdembeli rendszabályok is törvényesíttessenek. 4) A' kebelbeli adózók kincstároni követelésének letisztázása szorgalmaztassék. 5) Tüz és egyéb elemi veszélyek elleni kölcsönös biztosítás rendeztessék. 6) Az ősi-ség töröltessék el, nemzetiség tekintetéből azonban a' majonatusok az 1725diki szabályok értelmében, 's a' maximum és minimum meghatározásával fentartandók. 7) Telekkönyv kényszerítőleg létesíttessék. 8) Nemzeti bank állítandó. 8) Adózni kíván e' megye nemessége is, és pedig a' haza köz-szükségeire, kiválólag: népnevelésre, közlekedési eszközök és vámtörlesztésre; egy országos pénztár létesítendő, mellynek kezelése a' kormányra bizassék, országgyűlésenkénti szakadás kötelessége mellett. 9) Sajtótörvények hozandók, az előleges könyvvizsgálat fentartandó, de hogy ez önkényessé ne fajuljon, törvények által korlátozandó; 's az érdembeni felebbvitel egy országgyűléstől országgyűlésig választandó könyvvizsgáló bíróság elibe tartozzék. 10) Miután népünk a' népképviselőre éretlen, azért a' népképviselőt nem pártoljuk. 11) A' népnevelés keresztyén szellemben és nemzeti irányban rendezendő. 12) A' Ludoviceum megnyitása szorgalmazandó. 13) A' vakok pesti intézete országossá emelendő. 14) A' magyar nyelvnek diplomatikailag általános használása sürgetendő. 15) A' szabad k. vá-

sen ősies; a' sár ellepte utcátereinket; komor az ég; a' köd sűrű és a' láthatár — rövid. A' viszont találkozásig —
 Rendes levelező.
 A' revoir.—

HÓDMEZŐ-VÁSÁRHELYRŐL. Az országos figyelmet magára vont Tiszavölgyben hazánknak akár népeségre akár földterjedelemlre nézve alig levén nevezetesebb mezővárosa mint H.M. Vásárhely, mely több mint 37 ezer tisztán magyar ajku lakost táplálván keblében, valamint létezésére nézve a' statisticus, ugy kifejlődése 's jövődjére nézve a' szives hazafi részvétét megérdemli, nem veszi rozsz néven az olvasó közönség ennélfogva, ha e' város urbéri állásából fejedezésére irányzott újabb szerencsés lépést pár szóval megemlítjük.—A' folyó esztendő tavaszán tükrözék a' hírlapok e' város azon szives örvendését, melyet lakosai keblében amaz üdvös urbéri szerződvény alkálítása kelesztte, mellyel itteni minden egy teker után legelőcizimen nyert 32 hold föld biztosított. De valamint a' tavasz nyakat igérő virágos bimbóji által nagy termésre reményt nyújtó természet igérete csak akkor adhat a' munkásnak teljes megnyugtatóst, ha a' virágbimbóban rejtett termést időfolyásával, megérett gyümölcsökben teszi kezeibe a' kert tulajdonosának a' természet: így a' jobb jövődőt biztosító szerződvények is csak a' vagyon átadásával 's kézbesítésével testesülvén meg, H. M. Vásárhely városnak is az ősz napjai hozák meg azt, mit a' vidám tavasz megajánla. — Ugyanis e' város földesurai nagymélt. 's mélt. gróf Károlyi István, Lajos és György, igaz hazafiságban és nagylelkűségben egymással vérségi szeretettel vetélkedő három testvér teljes hatalmu biztosa fekésházi Tabódy Pál ur által az itteni urbéri váltság fölötti egyezsége ujjlag kitűzött határidő közelségével e' község választottit e' nagy czélhozti előkészületek foglalatoskodtatván, más részről a' felsőbb helyről kegyelmes helybenhagyással visszaérkezett legelőelkülönítési egyezség végrehajtásának szeptember 30kára rendelt határideje is előállott, midőn a' foganatosításra uriszékieg kiküldött uradalmi ügyész Sz. L. ur által, amaz üdvös egyezség létesülésében hatályosan működött esongrádmegyei első alispán Temesváry István küldöttségi elnök urnak és a' választottság tagjainak, ugy az e' végre itéletileg kapcsolt törvényes bizonyásnak, 's a' tisztí védőnek közbejöttükkel a' végrehajtás e' város előljárósága választott felhatalmazottai jelenlétökben a' hely színen megkezdetvén, közörözre élesztte mindenkit annak megértése, hogy ezen foganatosításnál a' fentisztelt meghatalmasított ur fog a' méltóságos grófok részéről előállani 's az előkerülő kérdésekben nyilatkozni. — A' reményt valóság koszorúzá, mert a' tisztelt ur személyesen megjelenvén azt eszközöl, hogy a' város képviselőji, kik első megjelenésükkor csak bizonyos feltételek alatt nyilatkoznak a' foganatosításához járulni, már kevés időmulva nem csak a' szerződvény értelmében a' községnek kimutatott legelőrészt teljes készséggel elfogadták, hanem egyuttal egyetemes közremunkálásukkal az eljárást annyira elő is mozdíták, hogy a' községnek esett 1,200 □ öllel számított 53312 hold föld a' város részéről tett némely követelések 's kérelmek teljes kielégítésül még 50 holddal tetéztetvén, az összesen 53,362 holdnyi roppant terjedelmű térség 5 nap alatt körüljárátván határjelek és vonalakkal is megkülönböztetett és a' község kizáró használatára átvétetett. Ezen birói végrehajtás a' lakosság és a' városi képviselőség teljes bizodalma bélyegét viselvén magán, holott az executio közönségesen az egyik fél nagy szomorúságával szokott jární, olly vidáman ment véghez, hogy az egymást vég nélkül felváltó hintókon és szekereken ülők, egy rendkívül népes lakoma násznépéhez inkább, mint foglalás végbehajtására meghívottakhoz hasonlítának. A' végrehajtásról szóló jelentés az urbéri uriszéknek már folyó hó 5én beadott; a' város pedig a' haza leggazdagabb földjéből sajátjává vált dús legelőjét, mint már tulajdonát méreti, hogy a' törvény és sikerült egyezség által nyert földjét minden telekkel biró lakosának örökül kimutathassa. A' legelőelkülönítést barátságos egyezséggel létrehozta teljes hatalmu megbízott ur, a' lakosság ezer jó kívánásai között távozván el, a' czélba vett örökvaltság munkája folytatására folyó hó 20ik és azt következő napjait tüzte ki. — Még egy lépés nagyszámu lakosok! és kegyes földesuraitok áldásadó hozzájárulásával az örökvaltság lobogóját tűzhetitek méltó örömtek halmaza tejejére. 99.

ERDÉLYI ORSZÁGGYÜLÉS.

Küküllői főisp. Ugy vélekedik, hogy sem ő felsége kívánatának, sem a' kk. és rrdek czéljának nem felel meg az, ha a' királyi tábla működése országgyűlés alatt megszorítatik. Az országgyűlés és a' királyi tábla állása más volt az approb. törvény idejében, akkor a' diaeta legfőbb hat hétig tartott, és nem két három évig; könnyen lehetett várakozni a' peres feleknek a' levelek transsumtiójával. Ezentul, mihelyt minden ember ellen folyhatnak a' perek, a' dictatura állása meg fog változni, a' dictaturánál országgyűlés alatt szükségkép jelen kell lenni, mert ügyvéd nélkül per nem

folyhat. Szólo gróf mindenestre elfogadja a' kormánysszék észrevételét, akkor is, ha a' kk. és rr. hátralépni nem akar-nak 's a' transsumtiót országgyűlés alatt is megengedik, de akkor sem ellenzi, ha a' transsumálást a' kk. és rr. meg nem engednék.

Egy itélóm. Miután az approb. törvény kiment szokásból, nem látja szükségét, hogy annak eltörlése jelen törvénybe igtattassék.

Kolozsm. e. k. hasonlóképen különbséget lát az approb. időbeli és a' mostani transsumtio között, melly ellenkező erdevényre vezet. Akkor rövid időig tartott az országgyűlés, ha nem transsumáltak is, nem volt olly nagy baj, de a' kk. és rrdek mégis szükségesnek látták a' transsumálhatást elhatározni. Most azonban az országgyűlés Kolozsvárt tartatik, hol a' k. kormánysszéknek van dictaturája. Erre nézve tudja szólo, a' kir. tábla dictaturája miért ismérje jobban a' családok ügyeit, mint a' kir. kormánysszék? Azon különbség is van továbbá, hogy akkor az országgyűlés egyszer Segesvárott, egyszer Tordán, másszor másutt tartott, most közönségesen egy helyt van, hol dictatura is létezik; 's végre az approb. czikk idejében a' perek diaeta alatt nem folytak, 's mégis szükségesnek tartották az országos rr. a' transsumálást megengedni; most pedig az országgyűlés alatti perfolymot elhatározzuk, de a' transsumálást megengedni nem akarjuk. E' különbség folytatá szólo oda vezet bennünket, miszerint a' dolgok mostani állásában inkább kell kívánnunk a' transsumálhatást, mint régen. Nincs abban semmi veszedelem, hogy nem a' k. táblai ügyvédi kar jelenik meg, hanem a' kormánysszék; már hogy ez milly módon történnék? más kérdés; p. o. a' kir. tábla meghatározván, hogy ekkor és ekkor transsumáltnak a' perek, a' kormánysszék dictaturája megjelenik, 's ha valamely család maga részéről szükségét látja, elhozhatja ügyvédét Marosvásárhelyről is. Hogy tehát az ügyek folyama akadályt ne szenvedjen, szükséges a' transsumálást országgyűlés alatt is megengedni.

Dobokam. e. k. Előrebocsátván, miként a' szerkezetet pártolja, megemlíti, ha országgyűlés alatt is lehet transsumálni, ezen körülménykárosan fog hatni a' szegényebb nemesekre, mert azonkívül, hogy a' kir. tábla dictaturáján levő ügyvédek közül megbízottakkal birniok kell, a' kormánysszék melletti ügyvédekre is szükséges lesz támaszkodniok. Többen e' tárgyhöz nem szólván, a' kk. és rr. többsége a' már előbb megállított szerkezet mellett maradt. A' föllirat többi része csekély stilaris módosításokkal megállítatott, valamint a' másik két föllirat is az ujonczok és az adó nem növekedése tárgyában, mellyekre kevés stilaris észrevétele volt a' kormánysszéknek. A' kk. és rr. a' kitűzött napi renddel előleg még készen nem levén, a' legközelebb ülésre a' fölliratok letisztázása és szokásos lepecsétlése halasztatott; az ülés eloszlott.

XC. országos ülés octob. 1jén. (Mezei rendőrség.)

Jegyzőkönyvhitelesítés után azonnal megjelent a' kk. és rr. között a' k. kormánysszék, 's felolvasták kormányzó ő nmlga ő felségének sept. 23kán kelt k. k. leiratát az urbér tárgyában, a' k. megerősített törvényezikkkel együtt. A' terjedelmes szövegű törvényt Felsőfejér e. k. köziratra kérte adatni, a' kk. és rr. azonban, hogy ő felsége kívánatának is megfelelőleg minélelőbb tárgyalás alá vehessék, sietve törtéendő kinyomatását elhatározták. Egy udv. tit. k. h. a' k. k. leiratnak azon részére, melly megengedi, hogy már ezen országgyűlésről a' legfelsőbb megszentésit végett fölküldendő minden törvény magyar nyelven terjesztessék fel, azon nyilatkozatot kívánja jegyzőkönyvbe tétetni, hogy addig is, míg a' kk. és rr. e' tárgyat érdemleges tanácskozás alá veszik, 's ő felségének föllírás utján köszönetüket kijelentik, ő felségének ezen újabb kegyelmét, melylyet az országra kiírasztani méltóztatott, hódoló tisztelettel veszik. Ennek következtében kívánja szólo az illető itélóm. urnak ajánlani, hogy a' már készen levő 's megszentésit végett fölküldendő törvények magyar fordításával siessen.

A' k. kormánysszék eltávozván, elnök ő nmlga mindenek előtt jelenté, miként Kővárvidék követei Pap József és Buda Sándor megbízóleveleiket beadták, és helyöket elfoglalták. Ezután a' mezeirendőrséget vették a' kk. és rr. tárgyalás alá. A' tárgyalás és határozat alapjaul a' mult országgyűlésről felküldött törvényjavaslat szolgált, mellynek nyomán, különösen az eljárást illetőleg némi módosításokkal a' következő határozat keletkezett:

1. §. Azt, ki más helyen levő növényekben, legelőben, kerítésekben vagy gazdasági eszközökben kárt teszen, vagy tétet, vagy tilalmast ront, vagy el nem különített helyen, határozott idő előtt törökbuza-szedést, szüretet kezd, vagy az 5dik pontban meghatározott számnál kevesebb barmait közlegelőn külön legelteti, akár a' káros, akár cselédei, akár a' határpásztor, vagy esküdtek tetten érve, a' kár tevőt személyében letartóztathatja, akár a' marhákat behajthatja, vagy megzalogolja, és a' hajtóijárandóságot a' 4dik ponthoz képest meg fogja kapni: köteles levén ugyanó a'

kárban talált személy, vagy záloga, vagy marháji letartóztatása felől az illető előljáróságnak 12 m. ft. büntetés alatt azonnal hirt tenni.

2. §. Személyes tett által elkövetett kárért, hová a' tilalmas helyeken járás általi kártétel is értetik, a' tettes személy szerint felelő, legelő marhák általi kártételért ellenben a' marhák tulajdonosi felelősek, fenmaradván viszonyvetelési joguk, ha nem rendelkezéseikből vitett véghez a' kár. Egy helyről más helyre hajtott marhák által okozott kárna nézve az Appr. 6dik edictuma szerint a' hajásárok felelősek, mindazonáltal ha meg nem adnák magukat, a' csak most felhozott törvény tudósításával a' marhákból letartóztatás megengedtetik, a' lehető követelés bátorságosításaig való számmal.

3. §. Az Approb. Const. III. r. 33dik titulusában megállapított hajtópénz helyébe a' következő osztályzatu hajtópénz határozatlik:

a) Levágot erdőkből, gyümölcsösök, szőlőkül 's akármely ültetvényekből behajtott akár öreg akár növendék szarvas marhától, lótol, öszvértől, kecskétől 20 kr. sértéstől, juhtól 8. kr. ezüstben.

b) Ökör-tilalmasból, hová az e' végre eltított rétek is értetnek, és hol jövődöre a' földesurnak csak hámos lovai és jármos ökrei, mint szintén urbéreseknek is csak hámos lovai, vagy jármos ökrei, mellyekkel a' közterheket teszik, legelhetnek, 's általán kárbecsülés nem vitethetik végebe, az öreg ugy, mint növendék szarvas marhától, lótol, öszvértől, számartól 8 krajczárt, kecskétől ha erdős, bérczes, vagy tövises a' legelő, szintén 8 kr. különben 4 krajczárjával, mint a' juhtól is, de

c) Ha becsü tételik, annak fizetése mellett a' hajtópénz ökörtilalmasban és legelőben szintén, mint egyebütt tett károk esetében (erdőket, berkeket és ültetvényeket kivéve) szarvasmarhától, lótol, sértéstől 4 kr. kecskétől, juhtól 2 kr. valamint szárnyas állatoktól is, mellyek ha megöltenek, a' tulajdonosnak ott hagyandók.

d) A' ki valamely barmot ollyan helyről, melly azon féle barom számára fel van szabaditva, behajt, ha 24 óráig magánál tartja, a' b. alatti pontban említett marhákra szabott hajtópénzt készeresen fizeti; azután pedig valahány napig tartja magánál, minden szarvasmarhától és lótol 3 —3 ezüst rftot, egyebektől félannyit köteles fizetni, a' marháknban az alatt történetett akármí névvel nevezendő káron fölü. (Folyt. köv.)

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Ujyorkból sept. 12kéről írják, mikép ismét két véres ütközet pár órányira Mexico fővárostól fordult legyen elő. Sürgöny-hírek szerint Scott tábornok négy hadlábbal Pueblából a' fővárosnak indulván, lövés és kardcsapás nélkül egész közel hozzá nyomult. Ott bukkant Valencia tábornokra, ki San Luis Potosiból a' főváros segítségére sietett, 's a' véres ütközet után, mellyben állítólag 1200 amerikai 's 6 ezer mexicói hadakozásra képtelenné tétetett, Valencia tökéletesen visszaveretett; ekkor Santa Ana nyomult egy másik hadsereggel elő, de elfelénkült csapatit Scott jeles pattantyussága rövid idő alatt legnagyobb rendtelenségbe dönté 's a' város falai mögé szalasztá. Itt a' félelem és zavar monda, szerint, olly nagy volt, hogy Scottot tüstint fegyverszűnésért kérték és Santa Ana statusitkárjai haladéktalanul körlevél által hívák be a' congressusi tagokat Mexicoba, Trist amerikai békebiztosajánlati kihallgatásaul. Így a' sürgöny-hírek, mellyek szorosabb részleteit Scott tábornok futára a' főszállásról által nem hozhatá, miután Jalapától Veracruzig minden hemzseg a' guerilláktól. Scott a' mexicóiaknak csak rövid szünetet engedett, melly alatt új hadserget nem szedhetnek 's némi reményt nyújtott nekik, hogy a' főváros ellenséges megszállás gyalázatától mentve lesz. Egy másik, nemkülönben fontos ok, melly az amerikaiakat a' fővárosba egyenes rontástól visszatartóztatata, azon körülmény volt, hogy illetén esetben Santa Ana minden bizonynyal megbukik, pedig a' kevély Mexicoban békét csak ez egyetlen férfi által reméllhetni. —

Öt legnagyobb mex. status külön szövetséget kötött, mellynélfogva lekötelezik magukat, hogy semmi föltét alatt nem akarnak békeajánlatokról hallani valamit, sőt inkább készek a' háboru végső fokiglan folytatására. Ezen külön szövetség következtében ezernyi mexicói polgár a' guerillák soraiba lépett, és soha nem nyilatkozott nagyobb mértékben az amerikaiak elleni gyűlölség mint e' pillanatban. Santa Ana tehát igen veszélyes 's merész játékot úz saját népe irányában, ha most békét köt az amerikaiakkal; 's mégis, ha daczára a' mexicóiak nem kedvező véleményének 's daczára Paredes terveinek állomását meg akarja tartani, nem marad neki egyéb hátra mint békét kötni az unióval, a' minthogy ennek szuronyaira támaszkodólag tartatja fen csak magát. Azonban a' guerillai kihágások megszüntetésére Taylor testületéből valamennyi rendelkezés alá eshető ezred Veracruzba parancsoltatott. Három ezred

gyalogosság 's két ezred texasi könnyű lovaság már megis érkezett oda. Ezek a Veracruz, nemzeti hid, Jalapa, Puebla és Mexico közti országutat nyitva tartandják, mi az említett texasi lovasoknak nagyon is könnyű munka leend. A katonaszedés egész unióban sebesen halad 's új 12 ezer fegyveres csakhamar ismét Mexico felé indul. Utóirat. Épen most, ir az ujjorki levelező (sept. 15.), érkezett a második sürgönytudósítás, mely a fenebbi híreket a nyert győzelemről hivatalosan erősíti. A csatákat Sant Angel, Contreras és Churuchusco mellett vitták. A küzdelem négy napnál tovább tartott. Több mint 90 amerikai tiszt maradt a csataterén vagy megsebesítve lón; az éjszakarolinai önkéntes ezred majd egészen agyonlódított; az ujjorki önkéntes ezred iszonyun szenvedett 's hasonló sorsért néhány más rendes zászlóalj. A mexicóiak ellenben iszonyú vereséget szenvedtek, tizenhárom tábornokuk hullt el vagy sebesített meg; Valencia tábornok legmakacsabb viaskodás után legerosabb állásai egyikéből kiszorítottván, azon helyen egyedül 700 halottat, 1400 sebesültet, 15 álgut 's 1500 foglyot hagyott, ezek közt voltak Blanco, Tarcia, Mendosa és Salas tábornokok. Miután az amerikaiak ezen állomást elfoglalták és Santa Anát viszálymentővé, a futamlás mexicói részről általánossá vált. A fegyverek 's lőszerkebeni zsákmány állítólag töménytelen. —

A fegyverszünet föltételei szerint ezalatt a mindkét részbeli hadsereg mostani állapotában marad meg, semmi új erősséget építeni, valamint a hadseregeknek előre nyomulni nem szabad; továbbá míg a kölcsönös békebiztosok alkudoznak, a hadseregek nem támadhatják meg egymást a fegyverszünetnek 48 órával előbblegi fölmondása nélkül. A tudósítások egyébiránt abban egyeznek, hogy a mexicóiak 20, az amerikaiak 12 ezer hadifőt számláltak 's hogy amerikai szárazföldön még nem fordult legyen elő hasonló véres ütközet.

SPANYOLORSZÁG. Sept. 25kén Gurrea ezredes, Espartero egykori titkára, ennek két levelével (mindkettő kelt sept. 12.) érkezett Madridba. Egyik a belügyminiszterhez, másik a királynőhöz volt intézve. Ő felsége a kézbésítőt szerfölött nyájasan fogadta 's a victoriái herceg és hgnő hogyléte iránt kérdezősködött. Mindkét levél Espartero hála-köszönését foglalja magában tanácsossá emeltéseiért. Miután a hg ennél fogva el van határozva ismét fontos szerepjátszásra saját hazájában, érdekes hallani, miképp nyilatkozik ez alkalommal a királynő irányában: „Asszonyom! sept. 3kai királyi végzetménye kezemhez vételénél első gondolatom volt, felségednek nemesak hálámát tanusitnom azon kegyért, mellyel tanácsosi méltóságra meghíni méltóztatott, hanem 's különösen amaz élénk elégteliséget is, mellyet érzek, midőn szerencsém van felségedhez fordulhatnom. Minthogy felséged ohajtása kibékítését valamennyi spanyolnak, kik eddigelő politikai meghasonlás által ketté szakasztva valának, létesíteni: a nemzettöbbség e jóakaró 's nemes érzést kétség kívül lelkesüléssel gyámolítandja. Vajha ne hagyná el felségedet azon erő, mellyel magasztos tények szülnék 's bizodalmat csupán azokban helyzetné, kik annyi kitarással küzdöttek felségedért, még mielőtt kegyednek fogalma lehetett áldozataik nagyságáról. A nemzet aszszonyom, sokat vár kegyedtől. Mialatt fels. egy ép oly élénk mint hathatós gyámolításra tart számot, nem feledendő, hogy hivatalva van az uralkodás fényének visszaállítására, 's hogy a felségedre várakozó jutalom oly nagy, mint a kegyed által vállalt mű t. i. a nép ragyogó dicsősége 's áldásai. Midőn én felséged előtt érzelmemet illy szabadon kitárom, ezt azon reményben teszem, hogy felséged meggyőződve tiszteletteljes ragaszkodásomról, kegyesen veendi szavait azon férfinak, ki felségedet 's a statust híven szolgálta, azon férfinak, ki, még hazájától is távol nem szünt meg imád-

kozni felséged megtartásáért, melly elválaszthatlan a spanyol függetlenségétől.“

Sept. 23kai királyi rendelvény az elsajátított egyház 's kolostori javak eladása fölfüggesztését megszüntette. Egy másik rendelvény sept. 25ről az ugynevezett proprios eladhatására hatalmaz fel 's az innen várható jövedelmek hovatfordítását szabályozza. Azonkívül számos, az elemi oktatást szabályozó kir. rendelet jelent meg.

PORTUGÁLIA. A cortes mart. hónapra hivatik össze. Saldanha marsal a lissaboni követséget elvállalta, szándéka azonban nem menni előbb ez állomásra, míg a választások be nem végeztetnek, miután el van határozva a cabralistáknak ellenszegülni 's az új harmadik párt (septembri-risták) győzelmét előmozdítani. A miguelista párt legjelentekeseb tisztei, kik Porto meghódítását után Vigoba menekültek, most Lissabonban tartózkodnak.

ANGLIA. Legújában ismét egy kitünő hadastyána halt meg a brit hajósseregnek admirál Charles Dashwood, éltének 87dik, szolgálatának 68dik évében, minthogy már 1779dik év elején lépett a hajóhadba. Utolsó még fennmaradt tiszte volt ő a „Formidable“nak, Rodney lord vitorlás-hajósnak, mellynek segédeül ő az 1782ki april 9 's 12kei tengeri csatákban működött, Azóta hosszu sorában az ő 's új világ nagyobb kisebb vízi ütközeteinek dicsőséges részt vőn. 1824dik évben vezérlé a brit hajóhadat a Tajón, midőn a portugál kir. család Miguel lázadásakor brit őtalm alá menekült; akkor IV. György lovagrendbe emelte őt 's 1840 Victoria Bath renndel ajándékozta meg. Két fija az elhunytak hadnagyként szolgált a tengerészetnél; harmadik, tiszta bengal-hadségi lovas pattantyusságnál, a mudkii csatában hullott el dec. 19kén 1845ben.

A szárazföldre vonult buckinghami adósságai mintegy 1,800,000 font sterlinget tesznek. Erőködése az utolsó parlamenti választásoknál hitelét egészen tönkre silányították, 's most hitelezői összes személyes tulajdonát valamennyi jószágán elfoglalák. Festvényeiből (ezek közt Shakespeare arcképe, melly leghasonlítóbbnak tartatik), boráiból, ezüstben stb. mintegy 100 ezer font sterlinget remélnék beválthatni. Miután ez távolról sem elégíti ki, ő kegyelmessége butorait, még ruhatarát is el akarák hitelezői foglalni. Azonban legidősebb fija chandosi marquis állítja, miképp atyja ezen holmikát adósság fejében neki adta legyen. A hitelezők ezt fogásnak hiszik, hogy a magokétól megfosztassanak. A javak magok természetesen családi hitbizományok, mellyekhez, még ha a födélcserep is el lenne adósulva, nyulni nem szabad. Miután közmondás szerint az angol háza önerőssége, a törvényszolgák ez esetben a fingu adós kastélyait, mellyeket a eselések mindenkép eltorlaszoztak, mindaddig megszállva tarták, míg bizonyos hadifogásokkal végre mégis behatniok sikerült.

A Times egy tiltakozást közöl Pearson urtól, a legújabb brüsseli fenytörvényi gyülekezet tagjától, a mult évi frankfurti gyülekezet által ajánlott amaz elv ellen, miszerint valamennyi börtönfogoly egyáltalában különbség nélkül magányosan zárassék el 's a magányrendszer különösen a gyermekek 's politikai vétkesekre alkalmaztassék. Pearson ur nyilatkozatát következő szavakkal fejezi be: „Mi Angliát illeti, a kérdésem másutt kell tárgyalatni 's tisztába hozatni. Ez, mint Russell lord mondani szokta, egy még föloldásra váró föladat. Mihelyt ama magányrendszer pártatlanul meg lesz vizsgálva, meg vagyok győződve, miképp eldönthetlen bizonyosságokkal meg lesz mutatva, hogy az eddig előterjesztett 's kezelt mód országunk intézvényivel, az éghajlat jellemével 's népiünk szokásai 's nézeteivel egyáltalában meg nem egyezik. Ha takarékosan és szigorun úzik, akkor ama rendszer kegyetlen egész a gyilkosságig; ha ellenben, miképp ennek országunkban folyvást történnie

kell, bőkezűen 's enyhén alkalmaztatik, akkor iszonyuan költséges, 's javító v. elrettentő eszközül épen nem használható!

Lind Jenny az éjszaki esalogány Norwichban, hol hangzugással fogadtatott 's a püspöki palotába hivatott meg, három hangversenyben 1400 font sterlinget vett be, mellyekből 200 főt a szegények közt osztott ki 's 200at a hangverseny-vállalkozóknak engedett által, kik ugyanis a hangverseny-jelhalasztás következtében rendkívüli költségekbe verték magokat.

A Times egyik levelezője Gibraltárból írja, miképp Abdelkader september közepé táján mintegy 20 mérföldnyire volt Melillától, 12 mérföldnyire befelé azon ponttól, melly a tengerszoroson Kabnának nevezetik, átellenben a Zaffarin szigetekkel; rendes katonasága körübelül 1800 lovas 's 800 gyalogból állott és szükség esetén a vele barátságban álló törzsek gyámolítandák őt. Állítólagos vereségéről hírek csak a francziák által szándékosan valának terjesztve; a Riff egyik törzse sem lázadt fel ellene, 's tul a Tazan a marokkai császárnak semmi nevezetes hadereje nem volt összehgyűjtve. Egészben valóság csak az, hogy a benameri törzsmaradványt, melly előbb az emir hadsergét követte, a szultán sergei azon ürügy alatt, mintha az emirrel szövetségben állana, megtámadván lekonzolta ugy, hogy 180 ember közül alig 60 szabadult meg a vérfürdőből Tangerba.

FRANCZIAORSZÁG. A Moniteur sept. 26káról következő kir. rendelvényt közöl: „Kivánván a dalmatiai marsalnak (Soul) nekünk tett nagy szolgálataihoz 's dicsőséges pályája kitüntetéséhez mért jutalmat adni, rendeltük 's rendeljük mint következők: 1. cikk. A dalmatiai herceg marsal franciaországi vezérmarsalnak nevezetik. Lajos Filöp. A Moniteur erre megjegyzi, miképp e ritka díszcím Franciaországban 1660ban Turenne marsalnak, 1732ben Villars marsalnak adatott 's illy előzvények lebegtek a királyi szemei előtt. — Az udvar sept. 26kán hagyá oda Compiègne, miután még a király lóháton egy nagy szemlét tartott a táborban összehgyűlt sergek fölött, melly alkalommal bőven osztogatott rendkereszteket. A jutalmazottak közt a Moulinier aknászkar tiszta ikrek egyike is volt. Midőn az egyik testvérnek ujonczul be kelle állani, a másik nem viselheté el az elvást 's önkéntesül jelenté magát azon föltét alatt, hogy testvére mellett szolgálhasson. Ez megengedtetett neki. Csakhamar ezután egyik testvér, ki a constantinei ostromnál kitünteté magát, becsületkereszett nyert, de nem nagy öröme volt ennek egyedül viselésében 's Nemours hg, ki ezen testvéri szeretetről hallott, a hadminiszterrel együtt kieszközlé a királynál, hogy a másik Moulinier is, ki különben szinte érdemes hadi tag, érdemkereszttel jutalmaztassék. — A perza követ, ki a becsület rend nagykereszttel nyeré el, a királynő oldalán jelent meg e hadi szemlénél. Orleans hgnő mint egyébkint is nagyon elvonultan élt Compiègneben 's csak ott jelent meg, hol el nem kerülheté. Nemours herceg mint tábor-parancsnok maradt egyedül vissza Compiègneben, hol a fegyvergyakorlás sept. 30kán vala befejezetendő.

Ismét köv. hir jelent meg Abdelkaderről: az országuton Tazától Fez felé nagy összehcsapás történt Abdelkader 's a marokkai császár sergei közt. Ezen ütközet pusztító volt az emirre nézve, ki sok emberét veszlé 's visszavonulni kényszerült. Abdelkader félve e csata következtényitől, fegyverszünetet kért 's értekezni akart a császári követtel. —

OROSZORSZÁG. Az epimirgy gyors lépésekkel közelgett Moszkva felé; állítólag már néhány személy meg is halt benne. Sept. 26kai leMBERGI hírek szerint a ragály már Jassyban (Moldvaországban) ütött ki 's ausztriai részről örvonalt huztak a határon.

82ik szám.

É R T E S Í T Ő.

1847.

Gőzösök járása 1847dik october hónapban:

Pestről Bécsbe, Pozsonyba és Győrbe mindennap reggeli 6 órakor. A t. cz. Győrbe utazók Gönyőbül oda külön gőzös által szállittatnak. Zimonyba, mindennap, keddet kivéve, és pedig: hétfőn és pénteken lefelé Titelnak, fölfelé Eszéknek; csütörtökön és szombaton lefelé Eszéknek, fölfelé Titelnak. Drenkovára szerdán és vasárnap. Elindulási idő: reggeli 6 óra. Őszszekötöttési napok Konstantinápolylyal- és Odeszszával: Vasárnap, october 3, 10, 17, 24 és 31én az oláh részen Konstantinápolylyal. Vasárnap, october 3, 17 és 31kén a török részen Konstantinápolylyal. Vasárnap, october 10 és 24én az oláh részen Odeszszával. A t. cz. utazók igen kéretnek, hogy utimálhájakat indulási nap előtt legfeljebb esti 8 óráig méltóztassanak a hivatalban feladni, mivel a gőzös elindulása előtt reggel feladottak csak a legközelebb gőzössel küldethetnek el; a málháknak épen in-

dulása előtt egyenesen hajóra szállítása pedig nem engedtetetik meg. — Pesten, october 1jén 1847. *Gőzhajózási hivatal. 2—4*

Kilian György
pesti kiadó-könyvárusnál megjelentek, és minden más könyvarusnál kaphatók:
Kistaludj Kassicse Ignác

Praxis Juridica
Civilis, Stylare Juristarum Latino-Hungaricum.
Harmadik megbővített és az újabb törvényekhez alkalmazott kiadás. két kötet, borítékban 4 ft. 30 kr., vászonba kötve 4 ft. 40 kr. p. p.

MAGÁNYOS Magyar törvény.
Kérdések és feleletekben előadva Acsádi Acsády Sándor, kir. tábl. h. ügyvéd által.
Harmadik kiadás az illető törvényozók kekké bővítve Srét. 1844. Kötve 1 ft. 20 kr. p. p. (1)

Gőzhajózási jelentés.
A dunagőzhajózási-társaság igazgatósága a t. cz. utazó közönséget ezennel tisztelettel értesíti: miszerint az alsó-Dunán Orsovától lefelé, ugy Odessa és Konstantinápoly felé szánt áru-szállítások fölvétele minden állomáson folyó october hó 15kétől kezdve ezen évre megszüntetik. Pest, october 6kán 1847. 2—3